

ಇಸ್ಪೀಟ್ ಎಂಬ ಮುದ್ದಿಲದ 'ಮಾರಿ'

ಇಸ್ಪೀಟ್ ಅಟಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮೋಟರ್ ಜನ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವ ಅಟಿವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವಂತೆ, ಎಷ್ಟೋ ಸುಂದರ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದ ಬಕಾಸುರತನಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಈ ದುಟ್ಟುಕಟ್ಟೆ ಬಲಿಬಿಡುವರು, ಬಿಳುಪುತುರುವವರು ಕಡಿನೆಯೇನೆಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಮನೆಮತ ಕೆಳದುಕೊಂಡು ಬೀದಿಪಾಲಾಗಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಅಟ್ಟಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಬಡತನಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟು ಅಣಕಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ ಈ 'ಮನರಂಜನ'ಯ ಅಟಿ.

ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲ್ಕುಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಹಾವಳಿ ಹೇಳ ತೀರದು. ಸಮಾರಂಭ, 'ಮಾಟಿ' ಗಳ ಅಧಿರೇವತಿಯಾದ 'ಮದ್ಯ'ದಂತೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಿರಲಿ, ಪುಸ್ತನಿರಲಿ, ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬವಿರಲಿ, ವಡೆಯುಟವೇ ಇರಲಿ— ಈ ಇಸ್ಪೀಟ್ 'ಸಾರಾಯಣ'ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂಥ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಭೋಜನ ಕೂಡ ಸಪ್ತೆಯೇ. ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ಬರುವವರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪಿಕ್ವೆನೆವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ-ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಈ ಇಸ್ಪೀಟ್ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರೇ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಾರೆ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಗಮ್ಮತ್ತೆ ಗಮ್ಮತ್ತು. ಬೇಗಾಗುವಾಗ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿ ಜೇಬನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಹ್ಯಾಪ್ಪುನೋರಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಕೆಲವರು ಹಣ ತುಂಬಿದ ಜೇಬನ್ನು ತಡವೂತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ತಮಾಷೆಯ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಹೊರಗಿಲ್ಲಾ (ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ) ಸಾಕಷ್ಟು ಮದಿಮೈಲಿಗೆಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಾನಿಧಾನವರು ಕೂಡ, ತಾವು ದೂರೀಕರಿಸುವ ಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಗಿಸೊಪ್ಪು ಕಿಕ್ಕಾತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ವದಿವಂತಿಕೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣವಿತ್ತು (ಆದನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ) ಪಿಡಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತಿಹದುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾದ

ಕೆರೆ, ಅರ್ಪಣೆ ಈ ಸುಡುಗಾಡು ಅಟ್ಟಿದ್ದು !

ಹೀಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಮನೆ ತೊಳೆಯಬಲ್ಲ 'ಪುಟಿಗೋಸಿ' ಅಟಿವೇ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತರು, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿ ಕೂಟದ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಅಟದ ಮೋಡೇ ಮತ್ತೊಂದು ಥರ. ಇದು ಕಡಿನೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಅಟ್ಟಿಲ್ಲದ ರೂ.ನಿಂದ ಗುಂಪು ದ ವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವಾಧೆಯು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಜನಸೇವೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಸ್ವಹಿತ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕಬಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಜಲುಡಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದೇನು ಬೆವರಳಿಸಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದ ದುಡ್ಡಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ದೊಡ್ಡವರ ನಡುವೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿಯೇ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಬಡಪಾಯಿಗಳು, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು ಸಹ ತೂಂಕೊಂಡು ನುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣು ಉಂಟು.

ಇಸ್ಪೀಟ್ ನಂಥ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಆದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಜೂಜು, 'ಓಸಿ', ಗ್ಯಾಮಿಣ ಅಟಿವಾದ ಕೋಳಿ ಅಂಕ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಈ ಅಟಿ ಕೈ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಬಂಧಿತ (ಪರವಾನಗಿ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ) ಆವಕಾಶ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಇದು ಶ್ರೀಮಂತರ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೋಜಿನ ಅಟಿವಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೇನೋ?

● ನೈ. ಗ. ಜಗದೀಶ್

ಈ ವಿಡುಗು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಯಾವ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಬ್ಬಿದೆ; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಯುವ ಜನರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ.

ಈ ದುರಭ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗಿದೆ ಯೆಂದರೆ, ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ (ಇಸ್ಪೀಟ್, ಸಿಗರೇಟು) ದುಷ್ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲದ ಯಾವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದೋ, 'ಉದ್ಭವಂತಿ'ಯೆಂದೋ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಿರ್ಲಿಪ್ತರಾಗಿ ಬಿಡುವುದೋ, ಇಲ್ಲಾ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಚಾಳಿಯನ್ನೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬಿಡುವುದು. ಇದು ದಿನನಿತ್ಯ ಕಾಣಬರುವ ಪ್ರಸಂಗ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆತಂಕ ಪಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಅಲ್ಲವೇ ಇನ್ನೂ ಯುವ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ಪ್ರಾದಿಕೃತ, ಶಾರೀರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬಲ್ಲ ಹವ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಬಲ್ಲಂತಹ ಈ ರೀತಿಯ ದುಶ್ಚಟಗಳತ್ತ ಒಲಿಯುತ್ತಿರುವುದು ದುರಂತ. ಈಗ ಇದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲ್ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ಸ್ತರದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳವರಲ್ಲೂ, ಜೊತೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ಯುವ ಜನರಲ್ಲೂ ಈ ವ್ಯಸನ ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯಸನದಂತೆಯೇ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ

ಎರಡು ಚುಟುಕಗಳು

ಸೋಮಾರಿ

ಹೊಸದವರ ಕಂಡು
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಜನ
ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸದ
'ಸೋಮಾರಿಗಳು'

ಪರಿವರ್ತನೆ

ಕೃಷಿ ಜನ
ಬಿಳಿ ಹಣವ
ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ
ಬಿಳಿ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲದ
ಕಷ್ಟಾಯಿತು

—'ಸಿರಾಲ'

ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲುಸ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಕಷ್ಟವೇನಿಲ್ಲ. ಒಂದು, ಮೇಲಿನಂತೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು, ತೀವ್ರವೇಳೇಕಾದ ಹಿರಿಯರೇ ಈ ರೀತಿಯ ದುಶ್ಚಟಗಳ ದಾಸರಾಗಿರುವುದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಜನರ ಮನವನ್ನು, ಮನೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಲ್ಲ ಈ ಅನಿಷ್ಟ ವಿಡುಗಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಭಾವೀ ಜಗತ್ತಿನ ಯಜಮಾನರಾದ ಯುವ ಜನತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿದ್ದರೆ, ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಬದ್ಧಗೊಡಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದರೆ ಇದು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ನುಂಗಿಬಲ್ಲ ಮಾದಿಯಾಗಿ ಬಹುದು.

ರೇಷ್ಮೆ: ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿವಂಚನೆಗೆ ಕೊನೆಎಂದು ?

ಪ್ರಿಯರೆ,
ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ರೇಷ್ಮೆಯ ಬೈಪೋಲ್ಟ್ರನ್ ತಳೆಯ ಬೀಜೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರವೇಶವೆಂದು (ನೀಡ) ಏರಿಯಾ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು 'ಬೀಜ'ವೆಂದು ಹಾಸನ ರೇಷ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ 50-100 ಕಿಲೋ ತಂದವರ ಮಾಲುನ್ನು ಬೇಗ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಲೇ ಪಾ

ವಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು 10-15 20 ಕಿಲೋ ಒಯ್ದವರೇ ಆಗಿದ್ದು, 2-3 ದಿನ ಮಾಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ಹಣ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಬೋ ಹತ್ತೋ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ತಾರೀಖನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮಾರಾಟದ ರಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಹೋದರೆ ಪುನಃ ತರಬಾರು ಮಾಡಿ ಹಣ ಕೊಡದೆ ಸತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೆ ಸಂತೆ 4 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ದಿನ ವ್ಯರ್ಥ.

ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗನೆ ಬಿರಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ಹಣವನ್ನು ಕಡೆ ಪಕ್ಷ ಮುಂದಿನ ತಾರೀಖು ಹಾಕಿದ (ಪೋಸ್ಟ್ ಡೇಟಾ) ಬೆಳ್ಳನಾಳು ಹಾಕಿದ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಸಲಾರೆ. ಕೆಲವರೇ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಸಲಾರೆ. ಕೆಲವರ ಬಸ್ ಇಂಜಿಗೇ 55 ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಒಂದೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ತಿರುಗಾಟ, ಎಷ್ಟು ದಿನ ಕಾಯುವ ಕಷ್ಟ ?

ಅದೆ ಮಾಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕಡೆಗೊಯ್ದು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮಾರುವುದಾದರೆ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲದೇ, ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಲೋಗೆ 200 ರೂ.ಗಳಂತೆ

(ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ದರ ಗರಿಷ್ಠ 183.00 ರೂ. ಇದೆ.) ಖರ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಾವು ಮಾರಾಟದ ದಾಖಲಾತಿ ಒದಗಿಸಲಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹಾಕಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪಕಾಶವಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ಇರುವಾಗ, ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಅನುಕೂಲಕರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಇಷ್ಟು ದೂರದ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ರೇಷ್ಮೆ ಬೆಳೆ ಯಾಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳ ?

ಓದುಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಬೇಕು ? ಈಚೆಗೆ ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕ ಶಾಮಣ್ಣನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಚಂದಿಕೆ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹಾಜರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಾಗ, ಪಿ.ಜಿ.ಗುರ್ಜರ್, ಬಿ.ಜಿ.ಚಿದಂಬರ ಮುಂತಾದ ಗಣ್ಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮನವಿ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಲವೆಸೆವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಕೋನಣೆ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಿತರ ಇತ್ತ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚುವರೆ ?

—ಎಂ. ಎಲ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಸಿಗದಾಳು.

ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ !

ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಜೇನು ಸಂರಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆ. ಖಾಲಿ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಬ್ಬರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಗಿನಿಮ್ಮ ಈಗಿನಿಮ್ಮ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಜೇನು ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಶೃಂಗೇರಿ, ಜಯಪುರ ಹಾಗೂ ಕೊಪ್ಪದ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನಿತರ ಖರ್ಚೆಂದು ಕೊಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ-ಕೃಷಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪೂರಕವಾದ ಇಡೀ ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅತೀ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆದರೆಲ್ಲರೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಇಲಾಖೆಯು (ಇನ್ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ತುಂಡು ಭೂಮಿ ಕಾಯ್ದು
ತಿಡ್ಧುಪಡಿ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ

ಓದುಗರ ಪತ್ರಗಳು

ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಣೆ

(ಜಿ.ನಿ. ಪುಟಿವಿಂಧ)

ಗಂ ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಾಳು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದರೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ
ಪಟ್ಟವರ (ಬೇ)ಜವಾಬ್ದಾರತನ ಅರ್ಥವಾ
ಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ,
ಬಹುಶಃ ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆ. ೯೯ ಜನ
ರಿಗೆ ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲೊಂದು 'ಜೇನು ಸಂರಕ್ಷಣಾ
ಕಛೇರಿ' ಇದೆ, ಇದರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿ
ವೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ
ವಹಿಸಿ ಖಾಯಂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಿಸಿ ಈ
ಇಲಾಖೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನ
ಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ
ವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡ
ಡನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ
ರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ತೂಗು ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊನೇ
ಪಕ್ಷ ಇಲಾಖೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಾದರೂ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಹರ್ಷಿಕರ್,
ಕೊಪ್ಪ.

ಪ್ರಿಯರೆ,
ಈಚೆಗೆ ಶಾಸಕರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ
ಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ
ದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ,
'ತುಂಡು ಭೂಮಿ ಕಾಯ್ದೆ'ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ
ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ತಿದ್ದು
ಪಡಿ ಯಾವಾಗ ಅಯಿತು, ಯಾವಾಗನಿಂದ
ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೇ
ನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿ
ಪ್ರಕಟಿಸಿ.

—ಶಿವಾನಂದರಾಯಣ, ಕಿಗ್ಗ.

['ತುಂಡು ಭೂಮಿ ಕಾಯ್ದೆ' ರದ್ದು
ಗಿದೆ. ಈಗ ಅಸ್ತಿ (ಭೂಮಿ)ಯನ್ನು ಎಷ್ಟು
ಸಣ್ಣ ತುಣುಕನ್ನಾಗಿ ಕೂಡ ಹಂಚಿಕೊಂ
ಡು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಬಹುದು ಮುಂಚೆ
ನಂತೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗ
ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆ ಈಗಿಲ್ಲ.
ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಅಥ
ವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ
ವಿಚಾರಿಸಬಹುದು —ಸಂ.]

‘ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ’

ಪ್ರಿಯರೆ,
ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರಾಥ
ಮಿಕ ಶಾಲೆ ಶಾರದಾ ವಿದ್ಯಾ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ
ಇನ್ನೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆ
ಯಿದೆ ಇರುವುದು ವಿಷಾದಕರ. ಈ ಶಾಲೆ
ಕುರಿತು ಕೊಪ್ಪ ಮಂಡಲ ಪ್ರಧಾನರು
ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಹೊರಡ
ಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು, ಪ್ರಧಾನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇ
ಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾ
ರ್ಯವೇನೋ ಸರಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈ
ಶಾಲೆಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಗು
ವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ
ಸಹ ಇದೆ.

ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾ,
ಧುನಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಕೊಪ್ಪ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ
ಯೇ ಆರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ,
ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳೇ
ಆಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ
ಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ

ಶಾಲೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ
ಯಾದರೂ ಏನು? ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ
ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಕೇಂದ್ರವಾದ ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ ಇರಲೇಬೇಕು
ಸರಕಾರ ಇದೇ (ಜೂನ್) ತಿಂಗಳೊಳಗೆ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾನ್ಯತೆ
ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದೆ
ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿರುವ ಈ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾ
ಯತಿ ಸದಸ್ಯರು, ಪ್ರಧಾನರು, ಶಾಸಕರು,
ಸಂಬಂಧಕಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು,
ಪಟ್ಟಣದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ
ಜಲಾಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ
ಒತ್ತಾಯ ಹೇರಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಲೆಗೆ ಮಾ
ನ್ಯತೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಕಾಗಿ
ವಿನಂತಿ.

—ಝೇನೀ ಅಹಮದ್,
ಕೊಪ್ಪ.

‘ಮಾರಿಹಬ್ಬ’ ಬೀದಿ ನಾಟಕ — ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರದರ್ಶನ; ಆದರೆ

ಚುನಾವಣೆ ಭ್ರಮೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸುವ ಹಠಾಶ ಯತ್ನ ?

ಕಳೆದ ವಾರ ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂ
ರಿನ ‘ಭೂಮಿಕಾ’ ತಂಡದವರಿಂದ ‘ಮಾರಿ
ಹಬ್ಬ’ ಎಂಬ ಬೀದಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ
ನಡೆಯಿತು. ಕೊಪ್ಪ ಜೇನು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂ
ಕರಂಗ ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ಕ್ಲಬ್‌ನವರ ಸಂಯು
ಕ್ತ ಆಶ್ರಯದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿಗದಿ
ಯಾದಂತೆ ಕೊಪ್ಪದ ನೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಕಡೆ ನಡೆಯಲು ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆ ಅವ
ಕಾಶವನ್ನೇ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಧ್ಯಾ
ಹ್ನ ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಳಿ ಕಾಗೂ
ಸಂಪೆಟ್ರಾನ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ—ಹೀಗೆ ಎರಡು
ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಪಕರು ಮತ್ತು
ನಾಟಕ ತಂಡದವರು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕಾಯಿತು.

‘ಮಾರಿಹಬ್ಬ’ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ
ನಾಟಕ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ
ನ್ನೂ, ಜನರ ಕಿಕ್ಕುತಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ
ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ‘ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ’ಗಳ ನಿಷ್ಠೆ
ಯೇಜಕತೆಯನ್ನೂ ಮನಗಂಡಿರುವ ಶ್ರೀ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತದಾರರು ಈ ಚುನಾವಣೆ
ಗಳ ಪೊಳ್ಳುತನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು
‘ಮತ’ ಚಲಾಯಿಸಲು ಹೋಗುವುದನ್ನೇ
ಘಟಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ
ನಾಟಕದ ತಿರುಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
ನಾನಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಪ್ರತಿ ಚುನಾವಣೆ
ಗಳಲ್ಲೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಘೋಷಣೆಗಳ
ನ್ನೂ ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು
ಮೋಸಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅನು
ಭವಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತರು—ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ
ರೆನ್ನದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಭ್ರಮನಿರತ
ಹೊಂದಿದ್ದು, “ಯಾಕೆ ಓಟು ಹಾಕಬೇಕು?”
ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಯಾ
ವುದೇ ರೀತಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಮತದಾರನ ಬಜಾಕೆ, ಶೋಷಣೆ, ಅಸಹಾ
ಯಕತೆ, ಹತಾಶೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಜ

ವಾಗಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿವೆ.
ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಓಟು ಹಾಕುವು
ದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ಎಂಬುದು,
ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ‘ಪ್ರಜ್ಞಾ ಮತ’
ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನ ಮೂಲಕ
ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ನಾಟಕಕಾರನ ಆಲೋಚನೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ನಾಟಕಕಾರ ಸೂಚಿಸುವ ಪರಿ
ಹಾರವೆಂದರೆ, ಓಟು ಹಾಕುವಾಗ ಮತದಾರ
ಯಾವುದೇ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಭರವಸೆಗೆ ಬಲಿ
ಯಾಗಬಾರದು; ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ತಾನು ಈಡೇ
ರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ
ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಈಡೇರಿಸಲಾಗದ
ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ
ಮತದಾರ ತಾಳಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು;
ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ
ಮರೆತು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರೆ,
ಮತದಾರ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಎಳೆತಂದು,
“ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿ, ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ದಿಲ್ಲಿಯ
ಲ್ಲಲ್ಲ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಎಳೆದು ತಂದು
ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮತ್ತು ಸರಿ
ಯಾದ, ಯೋಗ್ಯನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ
ಓಟು ಹಾಕಬೇಕು, ಅನರ್ಹನಿಗೆ ಹಾಕ
ಬಾರದು....ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸು. ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ರೈತ ಚಪ್ಪಲಿ ಹಿಡಿದು
ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. “ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ?”
ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. “ದಿಲ್ಲಿಗೆ. ಅವ
ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ.”

“ಛೇಛೇಛೇಛೇ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೆ?”
ಅವನು ನಿನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುನೀಗಿ ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಾಗೇ
ಸುಮಾರು ೫ ರಿಂದ ೧೦ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಜನ
ರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಅವನನ್ನು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅವ
ಮಾನಿಸಬಾರದು, ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು.
ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ
ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು....”
ನಾಪ, ಒಡ ಮತದಾರ ಅದು ಹೇ

ಗೆಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡು
ತ್ತಾನೆ—ನಾಟಕದಲ್ಲಿ.

ಆದರೆ ನಾಟಕ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ ಜನ
ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತಾರೆ—
ಅದು ಹೇಗೆ ಅವನನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಕರೆ
ತರುವುದು? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು ಮತ
ದಾರನಲ್ಲಿ ಹಣವಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು
ಕರೆಸುವುದು ಹೇಗೆ? ನೂರಿನ್ನೂರು ಜನ
ಸೇರಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ
ಕ್ಕೆಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು
ಕಷ್ಟ; ಹಾಗೊಂದು ನೇಳೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ
ಜನ ಸೇರಿದರೆ ಗೋಲಿಬಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿ
ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಿಲ್ಲುವಲ್ಲ....

ಇನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಭರವಸೆ
ಕೊಡಬೇಡವೆಂದರೆ, ಒಂದೋ ಅವನು
ಯಾವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಹೊರುವು
ದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೆ—ಎಲ್ಲ ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ
ಈಡೇರಿಸುತ್ತೀನಿ ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಏಕೆಂದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜನರ ತುರ್ತಿನ ಅಗ
ತ್ಯಗಳೇ ತಾನೆ! “ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ” ಎಂದು
ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ,
ಅಷ್ಟೇ....

ಮತ್ತೆ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತ ಎಲ್ಲರೂ
ಕಳ್ಳರು, ಸುಳ್ಳರು; ತಪ್ಪಿದರೆ ಬರೇ ಛಾಪಣ
ವಿರರು—ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿರುವುದು, ನಮ್ಮ
ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿನ ಸತ್ಯ. ಅವರಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬ
ನನ್ನು ಇದ್ದುದರಲ್ಲೇ ದಕ್ಷ, ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು
ಆರಿಸಬೇಕು ಹೊರತು, ನಿಜವಾದ ಯೋಗ್ಯ
ನನ್ನು ಆರಿಸಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ
ವಲ್ಲ....

....ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಈ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ನಾಟಕ
ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಭರವಸೆ
ಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ
ಬಲಿಮಾಗ ಅವರ್ಹರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡ್ಕು

ತ್ತಿರುವುದೇ ಪ್ರಸಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯ ದೋಷ;
ಇದು ಸುಮಾರು ದೇಶದ, ಅಂದರೆ ಜನರ
ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ—ಎಂಬು
ದು ನಾಟಕದ ಆಶಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರು
ವುದು ಯಾರು? ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ,
ದೊಡ್ಡ ಭೂ ಸ್ವಾಮಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನೊಳ
ಗೊಂಡ ಆಳುವ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಅವರ
ವಿದೇಶಿ ಯಜಮಾನರು. ಅವರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ
ಗಮನಗೊಂಡಾಗ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವು
ದನ್ನೇ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ, ಕೋ
ಟಿಗ, ಪೋಲಿಸು ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ—ಇವು
ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ‘ಸರ್ಕಾರ’ ಎನ್ನುವ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲಸ. ಈ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆ
ಳುವ ವರ್ಗಗಳ ಒಂದು ಮ್ಯಾನೇಜರ್
ಕಛೇರಿಯಿದ್ದಂತೆ ಮಾತ್ರ. ಆ ಆಳುವ ವರ್ಗ
ಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಣಿಸಿ, ಜನರ
ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲ
ಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದೇ
ಇಂದು ಜನತೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ—
ಎನ್ನುವ ಸರಳ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾಟಕಕಾರ
ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಚುನಾವಣೆ ಎಂಬ ಪೊಳ್ಳು
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಭ್ರಮ ನಿರಸನ
ಗೊಂಡಿರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆ
ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಈ ತೋಷಕ ವ್ಯವ
ಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ
ಅದರ ಬೆಂಬಲಿಗರು ಬೀದಿ ನಾಟಕಕ್ಕೂ
ಇಳಿಯಬೇಕಾಯಿತೆಂದರೆ, ಜನರ ಭ್ರಮೆ
ನಿರಸನ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು,
ಅಕ್ಕರ್ಯ ಈ ನಾಟಕ ನೋಡಿದಾಗ ಮೂ
ಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶ
ಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ. ಸಂಘಾ
ಷಣೆಗಳು ಚುರುಕಾಗಿವೆ. ಅಭಿನಯ ಕೂಡ
ಉತ್ತಮ.

—ಒಬ್ಬ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ.

“ಜನತೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳು” ‘ಮುಂಜಾವು’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಲೇಖನ

ಪ್ರಿಯರೆ,
“ಜನತೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳು” ಲೇಖನ ಜೂನ್ ೯ರ ‘ಮುಂಜಾವು’ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಆ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಅಪ್ಪಾ ನಿನ್ನೆದನ್ನೂ ಓದಿದೆ. ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನ. ‘ಮುಂಜಾವು’ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ ಬಂದಿದೆ.

ಮೊದಲೆ

ಆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ ಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬದಲಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸ ಬಹುದಾದವೇ ಹೆಚ್ಚು. “ಎರಡನೆಯ ಸ್ವಾ ತಂತ್ರ” ಸಂಗ್ರಾಮ ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯದರ ಹಾಗೆ ವಿಫಲ ರಕ್ತ ತಪ್ಪಣವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆನ್ನುವುದೂ..... ಇಂಥ ಸ್ವಾ ತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳು. ‘ಮುಂ ಜಾವು’ ಇದೇ ಮುಂಜಾವಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಕೆಗಳು.
‘ಓಟು-ವಾವಿತ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಮೆ’ ಪತ್ರ ದಲ್ಲಿ ‘ಶೃಂಗ’ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರ

ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂತರಂಗ ವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
ಚರ್ಚೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊಪ್ಪದ-ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಬುದ್ಧಿ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು-ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.
—ಬಂಜಗರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಯೋಗ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಣ್ಣ ಬಯಲು

ಪ್ರಿಯರೆ,
ಪ್ರಸ್ತುತ ಚುನಾವಣೆಯ ಕುರಿತು ಜೂನ್ ೯ರ ‘ಮುಂಜಾವು’ ಲೇಖನ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹಿಡಿಸಿತು ನೀವು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಗಳದೆ ಪಕ್ಷಗಳ ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ಸಲ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ
ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಲಿ.
—ಎಚ್. ಎಂ. ಗೀರ್ತ್, ಹುಲಿಗರಡಿ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉಚಿತ ಸಸಿ ವಿತರಣೆ

ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯಂತೆ ಈ ಬಾರಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ವಾಗಿ ಸಸಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಏಕ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು (ಆಕೇಶಿಯಾ, ನೀಲಗಿರಿ) ಮಾತ್ರ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ ಈಗ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ನಾಟಿ, ಉರುಮಲು, ಗೊಬ್ಬರ, ಮೊವು, ಫಲ-ಫುಷ್ಟ, ಜೇನು ಕೃಷಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಯೋಗ್ಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಲಾ ೨೦೦ ರಂತೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಈ ಸದನಕಾರವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಕೃತಾಪಿ ಬಂಧುಗಳು, ಇನ್ನಿತರ ಪರಿಸರಾಸಕ್ತರು ಸೂಗಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಹೊಲ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ದಿನಾಂಕ ವಿಸ್ತರಣೆ
ತಿರ್ಥಹಳ್ಳಿ : ೧೯೯೦-೯೨ನೇ ಸಾಲಿನ ಮೊದಲನೇ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಸಿವಿಲ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಮೆಕಾನಿಕಲ್ ಪರಗಣೆಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಕೋರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ದಿನಾಂಕ : ೨೦-೬-೧೯೯೦ ಒಳಗೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, ಕರ್ಣೇರಿ, ಕೊಪ್ಪ ರಸ್ತೆ, ತಿರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಗಟ್ಟಿ, ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ, ಹಿತ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಕಾಡಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅಭಿ ಕಾರಿಗಳು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ದೊರೆಯುವ ಸಸಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ :
ಗೇರು, ಅಂಟುವಾಳ, ಸಿಲ್ವರ್, ಸಾಗು ವಾಸಿ, ಸೀಗೆ, ಕರಿಬೇವು, ಮಗ್ಗ, ಬೇವು, ಗಾಳಿ, ಬಕುಜೆ, ಗರಿಗೆ, ಬೇಲ, ಹುಣಿಸೆ, ಬಿದಿರು, ಸಕ್ಕಿಪಟ್ಟಿ ಹಲಸು, ಮಾವು, ಸೀ ತಾಪುಲ, ಹೊಂಗೆ, ಮುತ್ತಿ, ಹೊನ್ನೆ, ನಂದಿ, ಸಂಸಿಗೆ, ಕಿರಾಲ್‌ಭೋಗಿ, ನೆಲ್ಲಿ, ತಿವನೆ, ನಾಗಸಂಸಿಗೆ, ಹುಣಾಗನ್ನಿ, ನೇರಲು, ಜಕ ರಂದ, ಅರಳಿ, ಮುತ್ತಿಗೆ, ಪಪಾಯಿ, ಬಸವನ ವಾದ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿವೆ. ನಿಗದಿತ ಅರ್ಜಿ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.
ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷದಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಕಟ್ಟಡವಾಸಿಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ೧೦-೨೦ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಾರು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಸಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ತಂದು ನೆಡಲು ಅನಾನುಕೂಲವೆಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕನ್ನಡ ಅಂಕಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ
೦೧ ೨ ೩ ೪ ೫ ೬ ೭ ೮ ೯

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಯೂನಿಯನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೀಲಕಂಠಬಟ್

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು : ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೆಂಹರ ಪುರದ ಜಿ. ಪಿ. ನೀಲಕಂಠಬಟ್ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದ ಸಂಘದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಪ್ಪ ಆಯುರ್ವೇದಕಾಲೇಜುವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಲಿನ ‘ವಿಲ್’ ಕೊಕ್ಕರ್ಣಿ ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪರ ಕ್ರೂರ ಕೊಲೆ

ಕೊಪ್ಪ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾಜಿ ‘ಸಂಸ್ಕೃತ’ ಕೊಕ್ಕರ್ಣಿಯ ಬಿ. ಕುಶಲಶಿಲ್ಪಿ ಜೂನ್ ೧೦ರ ಬೆಳಿಗಿನ ಹಾವು ತಮ್ಮ ಅಲಾಯಿದಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಕೊಲೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ಅಂದು ಬೆಳಿಗಿನ ೨-೩ ಗಂಟೆಯ ನಡುವೆ ಕೊಲೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ಆತ ಸಮೀಪದಿಂದ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲಲಾಗಿದೆ. ಹಂತಕರು ಮಾಡಿದ ಹೆಂಚು ತೆಗೆದು ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಶಂಕಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಹೆಂಡತಿ, ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು-ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊರೆದು ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ, ಕಾಟುಂಬಿಕ ವಿನಾಶವೇ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದೂ, ಈ ಸಂಬಂಧ ಶಿಲ್ಪರ ಮಗನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಧೈರದೊ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜು ಹಸ್ತಾಂತರ ಕೊಪ್ಪದ ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜನ್ನು

ಡಾ|| ಜಗದೀಶ್ ರವರ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಕೊಪ್ಪ : ಸ್ಥಳೀಯ ‘ಪರಾವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ|| ಎಚ್. ಆರ್. ಜಗದೀಶ್ ರವರ ಭಾರವೇತೀಕರಣಾಂಶವನ್ನು ದಿನಾಂಕ ೧೯-೬-೧೯೯೦ ಬುಧವಾರ ರಾತ್ರಿ ೯-೧೩ ರ್ವಿ ಭದ್ರಾವತಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ ನಿಲಯದಿಂದ ಮಾಡಿ ಬರಲಿದೆ.

ಎಷ್ಟೇ ಅವಂತರ, ಹೆಗರಣ್ಣಗಳ ನಂತರ ಶಿಲ್ಪರು ತೀರಾ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಆರೋಗ್ಯವಿತ್ತವರಾಗಿದ್ದು, ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದರು.
ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ವಿ.ವಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈವರೆಗೆ ಗೊ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ ಇತ್ತ, ಕೊಪ್ಪದ ಕಾಲೇಜಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಸಚಿವರ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆ ಸಂಬಂಧ ಯಾವುದೇ ಅಡಿಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲುರು.
ಹೀಗಾಗಿ, ಅತ್ತ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಹದಿಮೂರೋ ಹದಿನಾಲ್ಕೋ ಮಂದಿಗೆ ‘ತರಗತಿ ನಡೆಸಿ’ ಇದೀಗ ಸಂಕ್ಷೇಪವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ೭೮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವೈಕೆ, ಮೊದಲ ಮತ್ತು ೨ನೇ ವರ್ಷದ ತಲಾ ಐವರು, ೩ನೇ ವರ್ಷದ ಮೂವರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬರು-ಒಟ್ಟು ೧೪ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೂಲಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿದ ದಿನಾಂಕ ಜೂನ್ ೧೦ಕ್ಕೆ ಮುಂದಿದೆ.
ಮಿಕ್ಕ ೬೪ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಭವಿಷ್ಯ-ಅವರ ವಂತೆ ಕಂತೆ ಗಂಟು ನಂಗಿ ಇಡಿಗೆ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋದ ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪರ ಜೊತೆಯೇ ಅದೂ ಮಣ್ಣಾಯಿತೋ ಏನೋ ?
ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಗತಿಗಳು ಜುಲೈ ೧ ರಿಂದ ಆರಂಭ

ಹೆಂಹರಪುರ : ಇಲ್ಲಿನ ಮಲೆನಾಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ೧ರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತರಗತಿಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ೧೦-೬-೯೧ ರೊಳಗೆ ಅವೇ ವನ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಖಜಾಂಚಿ ಶಿವರಾಮ ಶೇಂಗಾರ್, ಹೆಂಹರಪುರ ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ವಿಜಯ್ ನರ್ಸರಿ, ಕೊಪ್ಪ

ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಅಡಿಕೆ, ಕಾಫಿ, ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಸಿಲ್ವರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಗಿಡಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಜಿ. ಕೆ. ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್,
ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆಗ್ರಿ)
ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜದ ಎದುರು,
ಕೊಪ್ಪ.